

TĖVIŠKĖS AIDAI

LIETUVIAI PASAULYJE

Nr32 (1624) 1988 m. rugpjūčio mėn. 16 d.

XXXIII METAI

Melbourne

Pagarba Bažnyčios ir tautos didvyriams

Praneša „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ Nr 77, išleista Lietuvoje 1988 m. gegužės 7 d.

Praeitų metų gruodžio 2 d. minėjome vieno žymiausių Lietuvos katalikų Bažnyčios, mokslo bei valstybės vyro Prano Dovydaičio 101-ąsias gimimo metines. Minėjimas buvo surengtas Kauno Karmelitų bažnyčioje. Pamokslininkas gana plačiai ir išsamiai nušvietė daugiašakę P. Dovydaičio veiklą, jo nuopelnus katalikų Bažnyčiai, Lietuvos mokslui. P. Dovydaičis, sudėrinęs savo visuomeninę ir mokslinę veiklą su Kristaus Evangelijos tiesomis, mums, lietuviams tapo pavyzdžiu, liko šviesiausia žvaigžde visose gyvenimo srityse. Jo nurodymai ir pastabos Lietuvos mokytojams, kultūrininkams ir šiandien neprarado savo aktualumo.

1988 m. sausio 27 d. Prienų bažnyčioje vakarinėse pamaldose buvo minimas prof. A. Maceinos atminimas. Šie minėjimai pamažu tampa tradiciniais. Labai gerai, kad Lietuvos masinis klausytojas ir skaitytojas neturi pakankamai galimybių išsamiai ir įvairiapusiškai išnagrinėti A. Maceinos literatūrinį ir filosofinį palikimą. Tai didžiulis nuostolis visiems, o ypačingai jaunajai kartai. Panašūs minėjimai įgalina prisiliesti prie vieno žymiausių ne tik Lietuvos, bet ir Vakarų Europos krikščioniškosios filosofijos kūrėjų.

Panašia tradicija tampa ir palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio minėjimai, ir ne tik Marijampolėje, bet ir kitose Lietuvos bažnyčiose. 1988 m. sausio 30-31 d.d. toks minėjimas įspūdingai praėjo Kauno Karmelitų bažnyčioje. Džiugu, kad pamokslininkai atskleidžia tikintiesiems vis naujų palaimintojo charakterio ir veiklos bruožų, ypač pastoracijos, kaip visuotinio idėjos, baruose.

Visuomeniniame ir politiniame gyvenime žodis „stagnacija“ tapo madingas. Kažin ar šis žodis netinka ir mums, katalikams?.. Kol troškom arkivyskupo J. Matulaičio beatifikacijos, tol jo vardas buvo kartojamas veik kiekvienų sv.Mišių metu. Tikslas pasiektas! Toliau - tyla. Būtina įsisąmoninti, kad Lietuvos krašto žmogus, mūsų tautietis ir bendrakaielis (kaip kurių net amžininkas), pagaliau mūsų dvasinis vadovas arkivyskupas Jurgis Matulaitis gali būti mūsų visų reikalingu užtarėju prie Viešpaties sosto. Arkivyskupo Jurgio Matulaičio gyvenimas ir veikla - įrodymas, kad ir šiais sunkiais ateizmo valdymo laikais įmanoma ir būtina išlikti ištikimais Kristaus Bažnyčiai, jo skelbtai Evangelijai. Jeigu norime statyti, o ne griauti, privalome palaimintojo arkiv. J. Matulaičio pavyzdžiu sudėgti žvake ant Viešpaties altoriaus, o ne smilkti nuodėgulių pasaulietiškosose posėdžių salėse.

1988 m. vasario 5 d. Rudaminos bažnyčioje įvyko kun. J. Zdebskio antrųjų mirties metų minėjimas. Dalyvavo J.E. vyskupas Julijonas Steponavičius, nemažai a.a. kun. J. Zdebskio bendraminčių iš kunigų ir pasauliečių tarpo, ir, žinoma, kaip kiekvienu tokiu atveju, būrys stebėtojų iš bedieviškos valdžios pusės. Vyskupas J. Steponavičius ir kunigai pamokslininkai iš naujo peržvelgė drauge daugelį tų problemų ir uždavinių, kurie rūpėjo visada a.a. kun. J. Zdebskiui. Tai - kaip ir šiais nepalankiais tikėjimui laikais išlikti pilnai ištikimais Kristaus paliktai Bažnyčiai, jo skelbtai Evangelijai, tautos dora, herojiška meilė artimui ir kt. Kun. J. Zdebskio pavyzdys - unikalus dabartinio katalikiško veikimo atvejis. Žavi jo sugebėjimas

įvaldyti tokį platų altruistinės veiklos diapazoną. „...visur turi būti pastanga“, - dažnai kartodavo kunigas. „Pastanga ir konkretus meilės darbas, - štai ženklas, pagal kurį atpažįstami Kristaus mokiniai“.

Pašventintos kapo paminklą, buvo sugledota „Marija, Marija“, „Lietuva brangi“, „Lietuva, Tėvyne mūsų“. Prie kun. J. Zdebskio kapo jaunimo vardu kalbėjo Robertas Grigas. Jis kvietė jaunimą aktyviai remti Eucharistinį sąjūdį, savo asmeniniu pavyzdžiu per pasiaukojančią meilę Kristui ir Bažnyčiai prisidėti prie greitesnio tautos prisikėlimo. Valdžios slūstieji asmenys bandė sutrukdyti minėjimo darbą, tačiau jų gretose neatsirado nė vieno, kuris būtų išdrįsęs viešai pasisakyti. Girdėjosi tik užkulisiniai priekaištai vienių kitiems: „Kodėl tu nekalbėjai?“ ir pan. Pasitenkinta fotografavimu, mašinių numerių registracija.

Prelato Adomo Jakšto-Dambrausko 50-ųjų mirties metų minėjimas buvo surengtas Vasario 16-os dienos fone. Pamaldos Kauno katedroje įvyko vasario 21 d., mieste dar galiojo nepaskelbto karo statusas. Pamaldos ir jų dalyviai buvo akyliausiai stebimi saugumo darbuotojų. Pamaldų metu buvo pasakyti du pamokslai. Juos pasakė vyskupas Juozas Preikšas ir Kauno Kunigų seminarijos rektorius Viktoras Butkus. Vyskupas J. Preikšas išsamiai išnagrinėjo prelato A. Jakšto-Dambrausko veiklą, didžiulį jo indėlį lietuvių kultūrai, visuomeniniam gyvenimui, religinės sąmonės ugdymui. Po pamaldų prie kapo susirinkę tikintieji organizuotai meldėsi, deklamavo eiles, giedojo giesmes. Pabaigai buvo sugledotas nepriklausomos Lietuvos himnas „Lietuva, Tėvyne mūsų“.

(Bus daugiau)

Brazilijos lietuvių užbalgė sukaktuvinius Lietuvos krikščionybės metus su ilgal pasiliekančiu konkrečiu ženklu - lietuvišku ornamentiniu kryžiumi pagrindinėje Brazilijos tautinėje Marijos šventovėje - Aparecida. Lietuviškas kryžius pastatytas šventovės bazilikos prieangyje. Sešių metrų aukščio kryžių suprojektavo inž. Norbertas Macelis, pašventino pats Aparecidos arkivyskupas. Šventinimo iškilmes suvažiavo daug lietuvių iš visos Brazilijos. Ši Marijos šventovė yra viena iš pačių didžiausių visame pasaulyje, bazilikos viduje gali sutilpti apie 30 tūkstančių maldininkų, o šventoriuje - apie pusę milijono. Šventovę kasmet aplanko tarp aštuonių ir dešimties milijonų maldininkų, ne tik brazilų, bet ir kitataučių.

Sovietų Sąjungoje kalnų sąžinės belaisvių likimu besirūpinanti Sv. Stepono draugija Jungtinės Amerikos Valstijose savo paskutiniame biuletenyje tarp kitų paminė ir šešis lietuvius: Petrą Lukoševičių, Algirdą Statkevičių, Henriką Klimašauską, kunigus: Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių bei kalinį veteraną - Balį Gajauską. Atskiru straipsniu supažindina su Balium Gajausku, kuris sovietiniuose kalėjimuose bei lageruose jau yra išskentėjęs 35 savo gyvenimo metus, o JAV Rothko fondacija 1981 m. Balium Gajauskui paskyrė premiją už tiesos ir laisvės gynimą. Sv. Stepono draugija visame pasaulyje praveda laisvų rašymo akciją sovietinei valdžiai, prašant išlaisvinti dėl savo religinių įsitikinimų kalnų asmenis.

Užsienio spauda praneša, kad Vilniuje šiomis dienomis miesto centre esantys praeiviai išvydo nepaprastą reišinį: oranžinės spalvos budistų vienuolių rūbais apsirengusių „Hare Krišna“ sektantų procesiją. Devyni vyrų, trys moterys ir du vaikučiai, skambindami lekštelėmis, skambafėltais ir būgnais, giedodami maldas, iš Lenino prospekto atėjo į Gedimino aikštę, dalino literatūrą apie šį religinį sąjūdį, kol atvykusi milicija paprašė, kad grupelė išsiskirstytų.

Užsienio spauda praneša, kad šių metų vasario 16 dieną Telšių katedros zakristijonas - jaunuolis Gediminas Numgaudis ir Egidijus Gričius prie senųjų miesto kapinių vartų ruošėsi padėti gėles ant Rainių miškelyje nukankintų lietuvių kapų. Prie jų prisitartinę saugumiečiai juos sulaukė ir nuvežė į Telšių milicijos skyrių ir nubaudė penkių parų arešto. Jaunuoliai protestuodami paskelbė bado streiką ir parašė pareiškimus Telšių prokurorui ir milicijos viršininkui.

Vakarų pasiekė nauja žinia apie lietuvių sąžinės kalinį Gintautą Iešmantą, kurį Komijos respublikoje sovietai uždarė į tuberkuliozinę ligoninę Uchtoje, kur jį paguldė su labai sunkiai džiūva sergančiais ligoniais ir tokiose sąlygose, kur G. Iešmantas negali pasveikti.

„Tėviškės Aidų“ tekstą į kompiuterį surenka mergaitės ir ekrane ištaiso korektoras. Iš kairės: Gallutė Zemaitytė, Onutė Prašmutienė ir Elytė Vyšniauskaitė-Stephens.

Kruvinoji kolektyvizacija

Kaip buvo išnaikinta Lietuvos ūkininkija

Kolektyvizacija yra stambių socialistinių žemės ūkių sistema, kuri reiškiasi žemės nuosavybės panaikinimu, ūkių atėmimu iš valstiečių ir suvarant juos į kolchozus. Sovietinėje Rusijoje ji pradėta vykdyti 1928 m. Baigta 1940 m., kai buvo sukolektyvinta 96,9% ūkių. Okup. Lietuvoje ji pradėta vykdyti 1941 m. Tada buvo sukurta 12 kolektyvinių ūkių, daugiausia nusavintų dvarų žemėse. Bet karas nutraukė kolektyvizaciją, kolchozai išnyko. Pokario metais kolchozų steigimas atnaujintas, bet pati Lietuvos komunistų partija juos kūrė lėtai, nebuvo entuziazmo, nes visi žinojo, koks blogas gyvenimas yra Rusijos kolchozuose.

Mykolas Burokevičius (gim. 1927 m. Alytuje, kom. partijos narys nuo 1946 m.), dabar istorijos mokslų daktaras, profesorius, „Literatūros ir meno savaitraštyje“ (Nr. 29, 1988.VII.16) rašo: „Dar 1946 m. VKP/b/CK sekretorius G.Malenkovas, iškvietęs V.Snieckų į Maskvą, apkaltino jį kolūkinės santvarkos ignoravimu. Buvo pasiūlyta A.Snieckų pašalinti iš LKP CK pirmojo sekretoriaus pareigų dėl kolūkių neorganizavimo respublikoje. Tai reiškė, kad su A.Snieckumi būtų buvę susidorota ir fiziškai. Tačiau A.Snieckui pavyko įtikinti Staliną, kad Lietuvoje 1946 m. per anksti kurti kolūkius, nes valstietis ką tik gavo iš tarybų valdžios žemės ir apskritai Lietuvos valstiečio sąmonėje gilus istoriškai susiklostęs privatinės nuosavybės jausmas.“ „Bet 1947.V.21 Maskva priėmė nutarimą dėl kolchozų organizavimo Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Lietuvos komunistų partija turėjo įsakymą vykdyti. 1949 m. vasario mėnesį pradėta masinė ūkių kolektyvizacija. Sovietiniai rašelsos dabar teigia, kad joje buvę nemaža „baltų dėmių“, atseit neteisėtumo. Mes patiksliname: valstiečių suvarymas į kolchozus, jų žemės ir galvijų bei darbo įrankių atėmimas reiškėsi didžiausia prievarta, ašaromis, krauju ir raudonoje prievartoje nebuvo „baltų dėmių“ - viskas tik raudona, kruvina.

Apie 80% Lietuvos gyventojų gyveno kaimuose. Žemė buvo nuo amžių privati valstiečių nuosavybė. Daugelis sodybų buvo sukurtos prieš šimtus metų; jų aplinka, sodai, daržai, gyvenamieji ir ūkiniai trobesiai - vis tai šventa ir neliečiama nuosavybė, kaip ir pati žemė.

Pokario meto sąlygos valstiečiams buvo ypatingai

Bronius Kviklys
Mūsų specialus bendradarbis
Cikagoje

sunkios. Ir vieni ir kiti okupantai nualino žemės ūki, sunaikino daug ūkininkų pastatų. O čia dar Lietuvą užplūdo iš rytų ir vakarų kraštų atvykę nauji gyventojai. Pirmieji kolonistai - rusai ir kiti slavai, antrieji - iš savo namų išvyti badaujantieji Rytų Prūsijos gyventojai. Ir vieniems ir kitiems lietuviai padėjo.

Pati kolektyvizacija buvo be galo spartinama. Jeigu Rusijoje ji buvo vykdoma per du penkmečius, tai Lietuvoje tik per 2-3 metus. Šiam reikalui naudotos įvairios spaudimo priemonės. Apie jas labai akivaizdžiai dabar rašo Ljudas Truska (gim. 1937 m., kom. partijos narys nuo 1965 m.), Vilniaus u-to istorijos katedros docentas. Jo ilgas ir gerai dokumentuotas rašinys paskelbta „Komjaunimo tiesoje“ (Nr. 94,1988).

Jis nurodo, kad pirmiausia buvo organizuojamos valstiečių išvykos į „pavyzdinius“ Rusijos kolchozus. Tačiau netgi „parodomieji“, valstybės remlami kolchozai buvo blogai tvarkomi ir lietuviams gero įspūdžio nepadarė - jais niekas nesusižavėjo. Taigi buvo pradėtos naudoti kietesnės spaudimo priemonės. Buvo 3-4 kartus atpiginti ūkininkų gaminami produktai, o javai net dešimteriopai, bet žemės ūkio mokestis padidintas trečdaliu ir sudarė 546 rublius vienam ūkiui. Pažymėtina, kad tada vidutinis darbininko ir tarnautojo uždarbis tesiekė 52 rb. Padidintos ir kitos prievolės. Sakysime, 10 ha ūkininkas turėjo pristatyti valstybei (faktiškai veltul, nes kainos buvo tik simboliškos) -0,4 tonos grūdų, tiek pat bulvių, 50 kg. mėsos, 500 kg pieno, be to, daug šieno, vilnų, kiaušinių. Prievolės įvykdyti buvo labai sunku, o jeigu įvykdydavo - nieko nebelikdavo pačiam valstiečiui. 1948 m. žemės mokestis buvo įvykdytas 81,7%, mėsos prievolė - 76,5% kiaušinių- 80,2%, vilnos - 80,4%, o pieno prievolės neįstengė įvykdyti 123,000 ūkių, t.y. trečdalis.

Bet tik maža dalis valstiečių pasidavė spaudimui stoti į kolchozus. Taigi 1949 m. žemės mokestis buvo padidintas 50% ir sudaro apie 800 rb vienam ūkiui. Padidintos atitinkamai ir kitos pyliavos. O stambesnieji ūkininkai („buožės“) įrašyti į specialius sąrašus ir dar daugiau apmokestinti. Negalincijų išpildyti prievolių ūkeliai buvo aprašomi, skolininkai

traukiami teisman, nusavinami jų gyvuliai, grūdai ir kitas turtas. Nepilnas duomenimis tik 1948 m. spalio - gruodžio mėnesiais buvo aprašyta 12,900 ūkių, 6700 atiduoti teismui; iš 2600 asmenų skola buvo išieškota nusavinant turtą. 1949 m. rodikliai ta pačia tvarka buvo. 1949 m. už piepo prievolės neatidavimą aprašyta 45,700 skolininkų, teismui atiduota 3,500.

Vartojant minėtas priemones, įvyko „lūžis“. Jei tų metų pradžioje į kolūkius suvaryti tik 4% ūkių, tai tų pačių metų gale kolchoziniai ūkiai sudarė 62% visų valstiečių ūkių. Bet 1950 m. mokestis dar kartą padidintas. Prasidėjo jau „masinis“ stojimas į kolchozus. Pažymėtina kad įstojušiemis į kolchozus jų nesumokėtos prievolės buvo nurašomos.

Būta ir kitų prievartos priemonių. Pirmiausia suėmimai bei deportacijos. 1948.V.22-27 buvo ištremiti 39,482 asmenys (11,233 šeimos), 1949 m. - 32,735 žmonės (9633 šeimos). Toli gražu nepilnas duomenimis, skelbiamais pačių sovietinių rašelsų, 1945-1952 m. buvę ištremita 10,362 žmonės (29,923 šeimos). Tačiau pats A.Snieckus savo laiku rašė Maskvai, kad buvo represuota daugiau kaip 200,000 asmenų, arba 8% Lietuvos gyventojų. (Iš tiesų tas skaičius buvo dar didesnis). Didžioji jų dalis žuvo Sibiro tremtyje, arba grįžo kaip invalidai. Tai kruvinosios kolektyvizacijos aukos.

L.Truska toliau teigia, kad 1948-1951 m. iš kolchozų buvę pašalinta 11,000 šeimų, kurios buvo traktuojamos kaip „prasiskverbosios buožės“. Į kolchozus suvaryti valstiečių gyvenimas buvo be galo sunkus, nes jų atlyginimas, mokamas grūdais, buvęs sveriamas „graminėmis svarstyklėmis“. Išnyko pagarba darbu, meilė žemei. Prasidėjo sodybų naikinimas. Valstiečiai iš nevilties įnyko gerti degtinę, krito jų moralė. Tik nuo 1956 m. gyvenimas kolchozuose pradėjo gerėti, kai buvo panaikintos prievolės, pakeltos kainos už žemės ūkio gaminius.

1950.1.1 buvo 6032 kolchozai. Vėliau pradėtas jų sujungimas į stambesnius ūkius. 1984 m. buvo 738 kolchozai, apjungę 2,237,400 dirbamos žemės. 1980 m. žiniomis greta jų buvo 312 sovchozų (tarybinių ūkių) su apie 1,4 mil. ha žemės. Ir vieni ir kiti lietuviams nemiel. Neretai juos vadina „maskoliškais dvarais“.

„The Herald“ dienraštis praneša iš Jeruzalės, kad Izraelio kareiviai vėl nusovė arabų ir suskačiuoja, kad per paskutinius 7 mėnesius, kilus okupuotose arabų žemėse neramumams, jau Izraelio kareivių nušautas 247-tas palestinietis arabas. Palestiniečių šaltiniai praneša, kad 7 arabai jaunuoliai buvo sužaloti, kai į juos šaudė Izraelio kareiviai su gumine kulkom.

Published by Vincas Zemačis
17 McMillan St, Clayton, Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic Federation

Ivykliai

Canberra. Federalinis parlamentaras liberalas Alan Cadman - opozicijos ministras dėl imigracijos ir etninio reikalų spaudai praneša, kad Darbo partijos valdžios rugsejo 3-cios dienos referendumas patiekia keturius balsavimui dalykus, kurie nepraeina per parlamentą, nori susiaurinti mūsų laisvę, panašiai kaip pernai siektas pravešti „Bill of Rights“ ir „Identity Card“. Visi 4 pasiūlyti klausimai yra pavojingi, bet Australijos imigrantų bendruomenėms pats pavojingiausias yra 4-tas klausimas, jei būtų priimtas, tai Canberros vyriausybei suteiktų galią virš religijos ir prisiekusiųjų (jury) teismų, tada Canberros valdžia galėtų įsiveržti į mūsų ir mūsų vaikų gyvenimą. Į visus referendumo 4 klausimus atsakyti drašiai: „NO“.

Canberra. Australijos valdžia sutiko savo kariuomenės dalinį - 15 karininkų-majorų ir kapitonų nusiųsti į Persijos įlankos Jungtinių Tautų tarptautinės tvarkos dalinį, kurį sudaro 250 karininkų ir jų tikslas bus prižiūrėti kad Irakas ir Iranas užlaikytų karo pailaubas.

Canberra. Branduoliniu nusiginklavimo partijos senatorius Valentine už nelegalų perzengimą amerikiečių komunikacijos centro Pine Gap, buvo nubautas Alice Springs teisme su mokėti iš viso \$1,027 ir tris dienas kalėjimo.

Vokietukas Mathias Rust, 20 metų amžiaus, kuris pernai - 1987 m. gegužės mėnesį per Suomiją įskrido į Sovietų Sąjungos teritoriją ir su lėktuvu nepastebėtas sovietų gynybos, nusileido Maskvoje Raudonoj aikštėj prie Kremliaus rūmų. Tada jis gavo 4 metus kalėjimo, bet jam metus išbuvus, rugpjūčio 3 d. išleido ir nuskraidino Vakarų Vokietijon į Frankfurtą. Už savo tokį drašų ir sumanų žygi įs tada išgarsėjo visame pasaulyje.

Jeruzalė. Arabų pogrindžio vadai planuoja paskelbti nepriklausomybę Izraelio okupuoto Vakarų Jordano teritoriją su Gaza sritimi, kur Izraelio okupacijoje gyvena iš viso pusantro milijono palestiniečių arabų.

Vatikano radijas praneša, kad Jugoslavijoje tęsiasi darbininkų manifestacijos prieš griežtos ekonomikos politiką. Penktadienį iš Bosnijos į Belgradą nuvyko apie pusantro tūkstančio Velika Kladaša agropromonės įmonės darbininkų, kurie norėjo parlamentui pareikšti reikalavimą, kad būtų padidintas jų darbo atlyginimas. Milicija betgi neleido darbininkam prisitarti prie parlamento rūmų.

Zenevoje vyko Tarptautinės Darbo organizacijos visuotinės asamblėjos konferencija apie žmogaus teisių problemą, nes šiais metais sueina 40 metų sukaktis nuo visuotinės žmogaus teisių deklaracijos paskelbimo. Dalyvavo 2,000 delegatų iš 150 pasaulio kraštų, svarstė ginti ir ugdyti žmogaus teises, užtikrinti profesinų sąjungų laisvę.

TEVISKĖS AIDAI
18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, Kituose kraštuose \$30, Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neataskoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra.

Išleido tik vieną

Sovietų atvirumo politika stiek tiek atleido vartus ir okupuotoje Lietuvoje. Žmonės drąsiau pradėjo reikšti savo mintis ir troškimus viešai, reikalauja daugiau teisių, nesibijo išskirti nepriklausomos Lietuvos simbolius, giedoti Tautos himną. Sovietai dabar lengviau išleidžia į užsienį aplankyti giminių, o taip pat išleidžia į Lietuvą daugiau kaip penkiam dienoms. Atvykusieji gali aplankyti daugiau vietovių, o ne tik Vilnių, kaip buvo anksčiau.

Saukiame, kad iš kalėjimų ir koncentracijos stovyklų būtų paleisti lietuviai sąžinės kaliniai, kad iš Sibiro būtų leista sugrįžti visiems tremtiniais, kurie dar išliko gyvi, duoti religijos laisvę, grąžinti Vilniaus katedrą bei kitas atimtas bažnyčias, nesikisti į Kauno kunigų seminarijos reikalus, liautis verbavus klierikus KGB agentais, duoti spaudos laisvę, leisti laisvai slųsti artimiesiems Lietuvoje dovanų pakelėlius, knygas. Griežtai reikalaujame pasilaikymo, kodėl Sovietų Sąjunga vis dar neanuliuoja Molotovo-Ribbentropo pakto ir tebeleiki okupuotas buvusias laisvas Pabaltijo valstybes.

Tų reikalavimų pasėkoje, pagaliau iš Sibiro katorgos leido sugrįžti namo tik kun. Alfonsui Svarinskui ir tai su sąlyga, kad nepasiliks Tėvynėje, o išvyks į užsienį. Vatikano radijo pranešimu, kun. Alfonsą, grįžusį į Lietuvą, Vilniaus aerodrome pasitiko tikinčiųjų būriai, ypač daug buvo jaunimo. Gėlemis jie apibėrė grįžusį religinės laisvės ir žmogaus teisių kovotoją. Čia jaunimas giedojo Tautos himną, dainavo, plečė savo nepriklausomos Lietuvos vėliavėmis. Viduklės parapijoje, kur iki arešto jis buvo klebonu, surengtos iškilmingos padėkos pamaldos.

Ta pačia proga Vatikano radijas informuoja ir apie kito lietuvio kunigo - Sigito Tamkevičiaus likimą, kuris neseniai iš Pirmos koncentracijos lagerio buvo perkeltas į Sibiro tremtį - į tolimąją Tomsko sritį. Kunigui jis buvo išventintas 1962 m., tačiau valdžia netrukus jį pašalino iš einamų pareigų už tai, kad drauge su kitais asmenimis parengė peticiją dėl vienintelės Lietuvoje veikiančios Kauno kunigų seminarijos reikalų. Kun. S. Tamkevičius drauge su kitais kunigais 1978 m. įsteigė Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetą ir 1983 m. už religinę veiklą buvo nutelstas dešimčiai metų griežto režimo lagerio bei Sibiro tremties.

Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos žiniomis Gorbačiovo persitvarkymas Lietuvoje, sovietinės valdžios laikysena tikinčiųjų atžvilgiu ilka kaip buvę. Sovietiniai įstatymai slekia to paties - sunaikinti religiją. Jie ne tik liko galiojantys, bet dar labiau sugriežtinti Gorbačiovo ir Lietuvos komunistų partijos centro komiteto sekretoriaus Songallos. Melas ir prievarta Sovietų Sąjungoje šaknis sulėdo labai giliai. Dar daug laiko ir pastangų teks suteikti visuomenei ne tik sovietijoje, bet ir laisvajame pasaulyje, kad nugalėtų viešumas ir demokratija, kad neliktume abejingi neteisėbei ir kitų skausmui.

Marija, neužmiršk Lietuvos

Giliai tikėdama Marijos globa ir apsireiškimų šioje žemėje tikrumu, Melbourne Liet. Kat. Moterų D-ja organizuoja ekskursiją į Jugoslavijos Medjugorje, kuriai vadovauja Henrikas Antanaitis, kun. dr. Kęstutis Trimakas. Ekskursija planuojama ateinančių 1989 metų balandžio pabaigai. Dėl riboto vietų skaičiaus, suinteresuotieji prašomi tuojau pat nedelsiant susirūšti su H. Statkuviene tel. (819 1434) ar raštu (1/24 Muir St, Hawthorn, Vic. 3122).

H. Antanaitis yra mūsų visuomenei užtenkamai pažįstamas ir nereikalingas pristatymo, norime supažindinti būsimojus ekskursantus su kun. dr. K. Trimaku. Kun. Dr. Kęstutis Trimakas yra kunigas-psichologas. Jis patarnauja Sv. Antano lietuvių parapijai Cicero Illinois JAV-bėse. Dirba kaip psichologas Hines veteranų ligoninėje ir yra profesorius Loyolos universitete.

Marijos apsireiškimų vietovę Medjugorje, Jugoslavijoje, jis yra aplankęs tris kartus. Paskutinį t.y. trečią kartą jis ten buvo šių metų gegužės 30-birželio 6 dienomis, lydėdamas 22 lietuvių grupę iš JAV.

Apie Medjugorje kun. Trimakis yra parašęs keletą išsamių straipsnių ir ta tema kalbėjęs viešai lietuviams bei amerikiečiams. Jo paruošta knyga lietuvių kalba „Aš kviečiu jus“ jau yra spausdinama. Jo ir jo bendrakeleivių iniciatyva yra įkurtas „Židinys“, centras skleisti lietuviams informaciją apie „Kristaus Motinos išskirtinį buvimą ypač šiais paskutiniais metais, vedančiais į 2000-tuosius metus“ (tai popiežius Jono Pauliaus II žodžiais enciklikoje „Išganytojo Motina“).

Čia dedame pokalbį kun. dr. K. Trimako su H. Antanaičiu kuris neseniai lankėsi J. Amerikos Valstybėse.

Kaip sužinojote apie Medjugorje ir kada ten atsilankėte pirmą kartą?

Atsakymas. Aš esu vienas iš tų, kurie pirmą kartą išgirdę apie apsireiškimus kažkur Jugoslavijoje, nekreipė į tai jokio dėmesio. Apgailestauju. Vėliau, 1987 m. kitų deka sužinojęs apie atsilankymo galimybes, ėmiaus domėtis. Pakelėliu į Lietuvos krikšto jubiliejaus iškilmes Romoje, mielai sutikau su savo maldininkų grupe nuvykti į Medjugorje. Nors ten nuvykę pabuvome vos kelias valandas, tačiau įspūdis buvo nepaprastas. Vietinių žmonių ir maldininkų pamaldumas ir tikėjimas apsireiškimais buvo stebėtinai. Birželio 24d. Marijos apsireiškimų šešių metų sukaktyje šimtatūkstantinėje minioje buvo nepaprastai daug jaunimo. Vėly vakarą, išvykstant iš Medjugorje, nutariau vėl čia sugrįžti.

Kas jus ten traukė ir kada ten nuvykote antrą kartą?

- Marija. Esu įsitikinęs, kad pati Jėzaus Motina mane ten traukė.

Svarbiausia - vykdyti tai, ką Ji ragina, o jei gali, ten ir nuvykti. Pirmame trumpame stabtelėjime jaučiausi vos tik „paragavęs“. Jei pirmą kartą apsilankant dar smalsumas maišėsi su malda, tai antrą kartą vykau popiežiaus Jono Pauliaus II paraginimu: „Tegu jie ten vyksta, išpažįsta, paslinkauja ir tegu atsiverčia“. Su visu tuo ateina ramybė ir džiaugsmas. Tai buvo pačios geriausios susikaupimo dienos, kurias turėjau. Joms pasibaigus buvau pasiryžęs toliau gyventi pagal tuos skatinimus ir atspausdinti Marijos žodžių rinkinį lietuvių kalba. Nejaudiau reikalo dar kartą atvykti į Medjugorje. Vis dėlto po aštuonių mėnesių vėl atvykau, šį kartą su lietuvių grupe.

Tad kas pakeitė jūsų nusistatymą ten nebevykti, o tačiau vykote?

- Daugelis, kas ten nuvyksta negali nutylėti to, ką patyrė. Jis dalinasi su kitais savo išpūdziais ir išgyvenimu. Panašiai ir aš: kalbėjau ir rašiau straipsnius. Žmonės gyvai domėjosi, norėjo vis daugiau sužinoti ir tą vietovę aplankyti. Norėjo, kad juos ten lydėtų jau ten buvęs kunigas. Viešai nesireklamuoju, atsirado 22 tautiečiai. Per amerikiečių specialią agentūrą „Peace Centre Tours“ vykome kaip lietuvių grupė. Ten išbuvome nuo gegužės 30-tos ligi birželio 6-tos. Šį kartą vykau ten kaip į pažįstamą ir savą vietą dalintis su kitais prasme bei patirtimi. Su savim jau vežiausi Marijos žodžių rinkinį (dar rankraštyje), iš kurio skaičiau ir aiškinau.

Koks buvo šios lietuvių grupės kelionės tikslas?

- Kiekvienas iš mūsų turėjome savo asmeniškus tikslus: atsiliepti į Marijos kvietimą, išspręsti malonių sau bei artimiesiems. Priklausydami visi lietuvių tautai, patiriančiai savo krašte religinę bei tautinę spaudimą troškome jai laisvės ir dvasinės gerovės. Mūsų bendras tikslas, gal geriausiai buvo išreikštas žodžiais, iskaltais plokščioj skulptūroj, kurią ten nuvežėm, ją pašventinome ir ten palikome. Tie žodžiai: „Marija, neužmiršk Lietuvos“, iskalti Ramojuos Mozolauko skulptūroj, vaizduojančioj Sopulingąją Motiną Mariją.

Kokios buvo apsisistojimo sąlygos? Kokia programa?

- Nors apsisistojimo sąlygos gana kuklios, tačiau pagrindiniai nieko netrūko, o apfinka buvo nuostabi. Apsistojome kaime Kryžiaus Kalno papėdėje vietinių gyventojų namuose, specialiuose kambartuose suvečiams. Keli iš mūsų viešėjo Jelenos ir Marlijanos (Marijos balsą savo viduj) girdinčių jaunuolių tėvų namuose.

Rytą turėdavom religinį pokalbį bei šv. Mišias lietuvių kalba, vakare 3 val. pamaldas, kurių metu jaunuoliams pasirodo Marija. Likusi

dienos dalis buvo užpildoma susitikimais su regėtojais, kopimu į Apsireiškimo ar Kryžiaus kalną, religinių paskaitų klausimu, asmenine malda.

Ar kas iš jūsų grupės patyrė ką nors nepaprasto, panašiai kaip žurnalistas J. Janušaitis 1987 m.?

- Keli iš mūsų, būdamai lauke vakarinių pamaldų su šimtais kitų maldininkų matė moters siluetą prie kryžiaus, esančio Kryžiaus kalno viršūnėje. Kitu laiku keli matė nepaprastus pasikeitimus saulėje. Kai kam pasikeitė jų rožinių metalo spalva. Svarbiausia, tačiau, kad visi iš mūsų grupės jautėsi giliau dvasiškai paveikti: vieno asmens teigimu, tai buvo „giliausiai išgyventos dienos mano gyvenime“. Stengėmės atkreipti vietinių žmonių bei maldininkų dėmesį į lietuvių tautos padėtį. Visur skelbėmės esą lietuviais. Kiekvienas buvome prisilėgę trispalvę juostelę. Per visas tas dienas mūsų grupė buvo vientinė, kuriai buvo leista turėti Mišias savo kalba kasdien nedidelę Apsireiškimų koplyčioj (kur Marija anksčiau pasirodydavo vakarais regėtojams). Mūsų susitikimo metu regėtojai Ivan ir Vicka, o taip pat ir Jelena pažadėjo, kai jie bus su Marija, pasimeisti už mus ir už priespaudą kenčiančius Lietuvos. Lietuvos kankiniai buvo prisiminti tikinčiųjų maldojė sekmandinio viešose Mišiose, kuriose dalyvavo daugelio kraštų žmonės.

Ką numatote ateičiai?

- Grįždami iš Medjugorje, lėktuve virš Atlanto nutarėme įsteigti centrą informacijai lietuvių kalba apie Medjugorje. Pirmoj eilėj atspausdinti ir platinti mano paruoštą Marijos žodžių rinkinį. Tai bus pirmoji knyga lietuvių kalba apie Medjugorje. Tą centrą pavadiname „Židiniu“, o jo tikslą apbūdinome skleidimu informacijos apie „Kristaus Motinos išskirtinį buvimą ypač šiais paskutiniais metais, vedančiais į 2000-tuosius metus“ (Jono Pauliaus II žodžiais jo enciklikoje „Išganytojo Motina“). Knyga jau spaustuveje. Ji bus naudinga tiek išveivjai, tiek ir Lietuvos esantiems. Lietuvoj yra žinoma apie Marijos apsireiškimus. Ten yra įsisteigęs Religinio atgimimo sąjūdis, kurio nuostatai yra paimti iš Marijos nurodymų maldos grupel Medjugorje. Iš ten yra gautas prašymas slųsti į Lietuvą medžiagos lietuvių kalba apie Medjugorje.

Ką reiškia šie Medjugorjes įvykiai?

- Šių įvykių svarbą įrodo Marijos kasdieniniai pasirodymai per išstisus septynerius metus, o dar labiau - jos žodžių turinys. Savo žodžiais Ji kviečia visus gręžtis į mylintį Dievą ir perspėja nepažūti blygyje. Kas tik priima jos kvietimą vykdydamas jos nurodymus ar pats nuvykdamas į Medjugorje, susilaukia Dievo ir Jos palaiminimo. Melbourne Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Valdyba

Rugpjūtis - katalikiškos spaudos mėnuo Australijoje. Remkime Tėviškes Aidus, skaitykime, platinkime. Pradėjus antrą pusmetį, dar trečdalis skaitytojų neapsimokėjo prenumeratos. Nedelskime. Kas tik galim - savo auką atsiųskim!

ALK Federacijos Valdyba

XX-TOJO AMŽIAUS GEDA

Ateities žmonijos istorija minės mūsų šimtmetį kaip dviejų pasaulinių karų, mokslinės revoliucijos ir kartu masinio žmonijos apakimo amžių. Aišku, kad šitam amžių gimęs ir greit žuves nacionalsocializmas ir net pats Hitleris bus minimi tik gal kitose šviesoj, kiek objektyviau, nes ir jis ne visur klydo. Komunizmo ir dar kai kurių blogybių pavojų jis pramatė geriau už šio amžiaus kitus vadus ir politikus. Betgi geros dalies žmonijos apakimas trukęs 70 metų, liks mažiausiai suprantamas tiems, kurie analizuos mūsų amžiaus istoriją.

Galima apgauti vieną kitą žmogų, galima suvedžioti visą tautą, kol ji pati pastebi apgavystę. Bet kad gal daugiau kaip pusė žmonijos tikėtų veik šimtą metų į neegzistuojantį komunizmo rojų, tai galėjo būti tik dėl buvimo šioje planetoje milijardų „naudingų idiotų“, kaip yra pavadinęs Leninas tuos, kurie tiki į marksistų propagandą. Leninas čia ir pats apsigavo. Visgi savo klaidą pastebėjo vos po poros metų ir greit pradėjo grįžti prie nuosavybės grąžinimo. Kur jis turėjo tiesą, tai šio amžiaus žmonių pažinime, ypač kapitalistų jį priglaidusių gerą jo gyvenimo dalį. Pasirėmęs savo patirtim, jis padarė logišką išvadą, kad dauguma masės žmonių yra lengvatikiai ir nesunkiai apgaunami ir jų naivumą galima panaudoti marksizmo skleidimo labui. Dėl to juos vadino ne vien idiotais, bet dar ir naudingais.

Žmogaus psichologijos pažinimą Leninas parodė gana teisingai tvirtindamas, kad melas po nevirtinamo jo kurtavimo yra galų gale masių priimamas už tiesą. Tuo dėsnio rėmėsi ir dar remlasi Maskvos propaganda. Vieną kart pradėjo meluoti, sovietai kartoja tą melą nežūrint, kad visiem iš pradžių yra aišku, kad tai netiesybė. Po kurio laiko atsiranda, kurie juo pradeda tikėti. Kiti, jei netiki, tai pradeda bent abejoti.

Maskvos diktatoriai, išžudę visus, kurie jiems atrodė turį daugiau sugebėjimo patys galvoti ir uždarę darbininkų rojų geležine uždanga, kad jo nepamatytų užsieniečių akys ir nepaskelbtų pasauliui apie to rojus tikrovę, manė galėsią toliau mulkinti Vakarų lengvatikius, sukirsyti juos prieš savo valdžią ir santvarką ir Maskvos propagandos paveltų revoliucijas, palmti į savo rankas vieną kraštą po kito. Viskas ėjo pagal Maskvos planą ir žmonijos masių psichologiją. Ne vien pusė Europos atsidūrė Maskvos rankose, bet ir gera dalis Afrikos žemyno, Kuba, Nikaragva. Svarbus Adeno uostas ir amerikiečių pastatyta karinė bazė Vietname buvo sovietų lengvai perimtos. Atrodė, kad savo melu ir žmonijos apakimu apsiginklavus Sovietų Sąjunga netrukus palms visą pasaulį į savo rankas. Toks apdairus filosofas, kaip žurnalistas ir istorikas Jean-Francois Revel, „How Democracies Perish“ knygos autorius, irgi buvo praradęs pasitikėjimą į Vakarų išsigelbėjimą. O kiek buvo talkos

Rašo Dr. Jonas Kunca

apaštalų reikalaujančių, kad kapitalistai savanoriškai pasiduotų, nes geriau būtų raudonu negu lavonu, sakydavu.

Jei Maskva nespėjo palaidoti apakusių Vakarų, tai ne dėl demokratijų vadų (gal išskyrus Reaganą) nei politikų pastangų, bet dėl pačios utopinės marksistų sistemos ankstyvo bankroto. Dabar, vletoj kasti duobę Vakaram, sovietinė Nomenklatura tuščiai mėgina gelbėti savo kailį.

Vatikano radijas apie mitingą

Oficialiosios sovietų žinių agentūros TASS duomenimis apie šimtą tūkstančių žmonių dalyvavo mitinge, kurį liepos 9 dieną Vingio parke surengė Lietuvoje įsisteigęs Persitvarkymo sąjūdis. Kaip pastebi TASS'o ir įvairios Vakarų spaudos agentūros, mitingas buvo susauktas susitikimui su Lietuvos delegatais, sugrįžusiems iš Maskvoje įvykusios 19-osios komunistų partijos sąjunginės konferencijos. Vingio parke buvo susirinkę Lietuvos komunistų partijos atsakingi pareigūnai, mokslo žmonės, rašytojai, kultūros veikėjai, žmogaus teisių gynėjai, kurių daugelis yra įsijungę į neseniai įsisteigusį Persitvarkymo sąjūdį.

Mitinge dalyvavusią šimtatūkstantinę minią, rašo spaudos agentūros, sudarė šio sąjūdžio šalininkai. Agentūros atkreipia dėmesį, kad visuomenės plačiai remiamas sąjūdis reikalauja didesnės, tiek ekonominės, tiek politinės autonomijos Lietuvai, lietuvių kalbos, kaip valstybinės, įteisinimo respublikoje, lietuviškosios kultūros ir krašto gamtos apsaugojimo, taip pat vadinamų federatyvinių respublikų teisių praplėtimo.

Persitvarkymo sąjūdis ir jo šalininkai Vilniuje įvykusiame mitinge pilnai parėmė pradėtąjį

Pabaltiečiai demonstravo prieš Kremliaus

Vatikano radijo dienraštis, remdamasis tarptautinių agentūrų žiniomis, praneša, kad liepos 14 d. grupė latvių ir kitų tautų atstovų Maskvoje prieš Kremliaus rūmų surengė demonstraciją už tautų ir žmogaus teises, už viešumą ir tikrą demokratinį persitvarkymą, taip pat paremiant armėnų reikalavimą, kad Kalnų Karabacho teritorija būtų prijungta prie Armėnijos. Spaudos agentūros pažymi, kad demonstrantų grupė iškelė nepriklausomos Latvijos vėliavą, o taip pat transparentus su įvairiais šūkiiais. Vėliavą ir transparentus iš demonstrantų tuoj atėmė milicininkai. Keliolika žmonių buvo sulaikyta, bet už kelių valandų paleisti. Agentūros atkreipia dėmesį, kad be latvių, demonstracijoje taip pat dalyvavo estų ir lietuvių demokratinių sąjūdžių atstovai, rusų ir ukrainiečių neoficialių grupių veikėjai.

Šita XX-tojo amžiaus žmonijos gėda turėtų būti pamoka visiem, kad nepreilestų prie valdžios vairo nesubrendusių pretendentų į valstybės vairą, kad neleistų perimti spaudą tarptautiniam agentam kokios spalvos žvaigždę į benešiotų ir mokyklos ir universitetai paruoštų piliečius ne vien žinančius savo specialybę, bet ir išmokintus vartoti savo tobuliausią kompiuterį-smegenis. Tik tada panašios žmonijos gėdos negalėtų pasikartoti.

Palaimintojo arkiv. Jurgio Matulevičiaus atvaizdas, Dailininko Juozo Zailskio tapyto atvaizdo originalas yra arkiv. Matulevičiaus dedikuotoje šv. Antano lietuvių bažnyčioje Cicerio mieste Jungtinėse Amerikos Valstijose. Šv. Antano puošni bažnyčia statyta 1926 m., kurią pašventino tuomet Amerikos lietuvius lankydamas patį arkivyskupas Jurgis Matulevičius.

Armėnų nusivylimas ir apmaudas

Spaudos agentūros rašo, kad tarp armėnų vyrauja nusivylimas ir apmaudas dėl Sovietų Sąjungos Aukščiausios tarybos prezidiumo nutarimo nesugrąžinti Kalnų Karabacho teritorijos Armėnijai. Savo nepasitenkinimą ir protestą dėl Aukščiausios tarybos nutarimo išreiškė apie pusę milijono armėnų, liepos 20 d. dalyvavusių Jerevane surengtoje demonstracijoje. Jos metu buvo nutarta paskelbti naują penkių dienų streiką.

Kaip praneša spaudos agentūros, daugelis armėnų yra įsitikinę, kad Aukščiausios tarybos prezidiumo nutarimas nesugrąžinti Kalnų Karabacho teritorijos Armėnijai, yra juridiskai nepagrįstas ir neteisingas, kadangi prieštarauja sovietų Konstitucijos 70-ajam straipsniui, pagal kurį visoms Sovietų Sąjungos tautybėms yra garantuojama laisvo apsisprendimo teisė.

Armėnų įsitikinimu, rašo spaudos agentūros, Aukščiausios tarybos prezidiumas neteisingai interpretuoja šį Konstitucijos straipsnį, aiškindamas, jog laisvo apsisprendimo teisė gali pasinaudoti tik tarybinės respublikos. Armėnai atmeta tokią klaidingą Konstitucijos 70-jo straipsnio interpretaciją.

Spaudos agentūros taip pat praneša, kad kovotojas už armėnų tautines teises Paruyr Ayrikyan neteko sovietinės pilietybės ir buvo ištremtas iš Sovietų Sąjungos. Sovietinė valdžia, tuo tarpu, kaip praneša užsienio spauda, pagrasino panaudoti jėgą prieš, valdžios žodžiaisariant, teisėtumo pažeidimus ir streikus Armėnijoje ir Kalnų Karabache.

Pagal turimas informacijas, į Armėniją yra pasiųsti specialūs karluomenės daliniai maistams mašinti. Agentūrų žiniomis, keli tokie daliniai būvė atsiųsti net iš Lietuvos.

demokratizacijos ir viešumo kursą. Agentūrų žiniomis mitingo metu buvo skanduojami įvairūs šūkių, kaip antai: tikintiesiems ir ateistams lygios teisės, be sąžinės laisvės nėra tikros laisvės, laisvės sąžinės kaliniams, Lietuvai ekonominį suverenitetą ir kiti.

Spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad mitinge matėsi daug Lietuvos trispalvių, taip pat estų, latvių ir rumunų vėliavų. Mitingo pradžioje ir pabaigoje buvo sugiedotas Tautos himnas. Pagal spaudos agentūras, Persitvarkymo sąjūdžio reikalavimus mitinge išreiškė įvairūs kalbėtojai, tarp jų ir Lietuvos komunistų partijos atsakingi pareigūnai.

Vengrai gauna dalį laisvės

Vengrijoje nebebus draudžiama atvirai tyrinėti pastarųjų dešimtmečių krašto istoriją. Tai pažymėjo spaudai duotame interviu Vengrijos komunistų partijos politinio biuro narys Imre Pozsgay, pastebėdamas, jog yra atėjęs laikas nešališkai peržvelgti Vengrijos istoriją nuo II pasaulinio karo pabaigos. Pats ministras pirminkas ir naujasis kompartijos generalinis sekretorius Karl Grosz nusprendęs sudaryti specialią istorikų komisiją, kuriai būtų pavesta objektyviai tirti paskutinių kelių dešimtmečių Vengrijos istorijos įvykius, tarp jų ir 1956 metais Vengrijos įvykusio sukilimo aplinkybes.

Ką svarsto Lietuvos komunistų partija

Kaip praneša prancūzų žinių agentūra France Presse, Lietuvos komunistų partijos atsakingi pareigūnai rūpinasi, kad būtų sukurtos trys darbo grupės svarstyti visuomenės pageldavimams persitvarkymo dvasioje. Vienai darbo grupei turėtų būti pavesta svarstyti pasiūlymą, kad lietuvių kalba Lietuvoje būtų paskelbta valstybine kalba. Tai pačiai grupei turėtų būti pavesta taip pat aptarti, kuriuo būdu galėtų būti išplečiamas lietuvių kalbos, literatūros ir Lietuvos istorijos mokymas vidurinėse ir aukštesiose mokyklose. Antrosios darbo grupės uždavinys būtų - bendradarbiaujant su ministrų taryba - svarstyti Lietuvos ekonominės autonomijos klausimą, o trečiajai darbo grupei būtų pavesta parengti kal kuriuos Konstitucijos pakeitimus.

Mandelos parkas Canberroje

Rašo: Alb. Počius

Mūsų gyvenamojo krašto valdžia, kurią mes išsirinkome nežiūrėdami jų politinės spalvos, bet aklaik tikėdami jų priešrinkiminius pažadus, kad mes gausime viską veltui ir jie padidins mūsų pensijas, tiesiog neriasi iš kailio pataikaudami „svieto lygintojams“ ir kairiasparnių aktyvistams.

Dažnai matome kaip kai kurie ministrai su savo nerimtais pareiškimais kandžioja į blauzdas amerikiečiams ar prancūzams arba daro įvairius planus kaip pakenkti Pietų Afrikai. Žinoma, mes irgi nepritarame ten esančiai „aparteid“ sistemai, tik negalime suprasti kodėl puolama tik Pietų Afrika, o nematoma kad darosi Sovietų Rusijos imperijoje, kur rusų kolonistų mažuma valdo Lietuvą, Latviją Estiją, Ukrainą ir Kaukazo tautas.

Paskutinio laiku Vakarų spaudoje labai daug rašoma apie draugą Neilson Mandelą, kuris sėdi kalėjime ir dabar sulaukė 70 metų. Mandela yra Pietų Afrikos komunistų ir Afrikos Nacionalinio kongreso vadovas ir už jo organizacijų teroristinius veiksmus pasodintas į kalėjimą. Pietų Afrikos vyriausybė sutinka Mandelą paleisti, jeigu jis pasirašys, kad atsisako nuo teroristinių veiksmų ir „aparteid“ panaikinimo sieks taikiomis politinėmis priemonėmis. Jis, kaip tikram komunistui priklauso, atsisako pasirašyti, nes pagal partijos nuostatus kas eina į bet kokį kompromisą su kapitalistine valdžia yra pašalinamas iš partijos. Apie tai mes gerai patyrėme Lietuvoje, kada po rusų invazijos į mūsų Tėvynę, visi komunistai kurie buvo padavę malonės prašymus prezidentui, buvo išmesti iš partijos ir per pirmus vežimus ištremti į Sibirą.

Dabar kai kurie ministrai norėdami atšvesti Mandelos 70 m. gimtadienį ir nors kiek pakenkti Pietų Afrikai, pasiūlė tą gatvę, kur yra Pietų Afrikos konsulas, pavadinti „Nielson Mandela Avenue“. Planas tapo kelioms savaitėms atidėtas iki iš Kinijos sugrįš mūsų užsienio reikalų ministeris Hayden. Kiti ministrai irgi suabejojo, ar tai nebus per daug didelis politinis skandalas. Tos gatvės gyventojai, taip pat pasipriešino šitam socialistų planui.

Prieš porą savaičių iškilo naujas planas draugo Mandelos pagerbimui. Federalinis ministeris Meno ir Teritorijų reikalams, Mr. Punch pasiūlė dalį centrinio Canberros parko, kuris prieina prie Burley Griffin ežero, pavadinti „Mandela Park“. Pagal šį planą Australijos sostinės centre, pačioje gražiausioje vietoje turėsime parką pavadintą Pietų Afrikos komunistų ir teroristų lyderio vardu. Parko „pašventinimui“ taksos mokėtojų lėšomis nutarta iškviesti draugo Mandelos žmoną, kuri irgi yra įžymi „veikėja“ ir neramumų kurstytoja. Jos vizitas Australijai kainuos beveik vienas milijonas dolerių, priedu dar banketai jos garbei ir dovanos „liaudies kovai“.

Dienraštis „The Australian“ liepos 24d. rašo, kad tiems planams pritaria beveik visi darbiečių parlamentariai ir liberalų kairiasparniai. Nuoširdžiai tam pritaria min. Punch ir senatorius Bob McMullan, kuris ypatingai nori keisti tos gatvės pavadinimą, nes ji yra pavadinta Cecil Rhodes, žymaus britų 19 šimtmečio tyrinėtojo ir Rodezijos pionieriaus vardu.

Kiti laikraščiai iškelia klausimą, kaip yra su Australijoje veikiančiu nuostatu, kad paminklai statomi ir gatvės gali būti skirtos tik jau mirusiems veikėjams. Argi tas mūsų krašto nuostatas netaikomas komunistams ir teroristų vadams?

Viename politiniame žurnale rašoma: Jeigu mūsų darbiečių vyriausybė taip labai nori „užstoti“ nuskriaustuosius, tai kodėl viena Canberros parką nepavadinti Katyn Forest, o tą gatvę, kur yra sovietų ambasada, nepavadinti Archipelago

Paleiskit lešmantą - Prašo JAV Kongreso nariai

Simtas aštuoni JAV Kongreso nariai kreipėsi į oficialios sovietų žmogaus teisių organizacijos pirmininką Feodor Burlatskly prašydami, kad politinis kalnys Gintautas lešmantas būtų paleistas iš tremties ir kad jam būtų sugrąžinta jo poezija, kurią valdžia konfiskavo.

Liepos 15d. laiške kongresmenai sako, kad 58 m. amžiaus žurnalistas poetas ir buvusį kompartijos narį lešmantą suėmė 1980 m. kovo 4d. Jis buvo apkaltintas „anti-sovietinės“ poezijos ir straipsnių rašymu bei jų skleidimu pagrindžio spaudoje. Teisme buvo kaltinamas, kad per savo raštus lešmantas puoselėjęs Lietuvos atsiskyrimo nuo TSRS idėją. Jis buvo nutelstas už „anti sovietinę agitaciją ir propagandą“, lešmanto bausmė—šešeri metai griežto režimo lageryje, penkeri metai tremties.

Kaip laiške pažymėta, lešmantas šiuo metų atlieka tremties bausmę Komi autonominėje respublikoje, kur jis serga džiova. Jis turės likti tremtyje iki 1991 m.

Toliau kongresmenai pagiria Burlatskly už jo neseniai pasirodusį straipsnį „Literaturnaya gazeta“, kurioje jis siūlė, kad valdžia ateltų je nebaustų žmonių už „anti sovietinę veiklą“. Kongresmenai entuziastiškai pritaria Burlatskly siūlymui, tik priduria kad jis turėtų apimti ir tuos kaip lešmantą, kurie laikotarpyje prieš „glasnost“ įvedimą buvo nubausti už tai, kad naudojosi teise laisvai išreikšti savo mintis.

Baigdami laišką, kongresmenai prašo, kad Burlatskly, kaip pirmininkas sovietų visuomeninės komisijos žmogaus teisėms, padėtų išrūpinti laisvę lešmantui ir sugrąžinti jo poeziją. Toji poezija, 1986 m. konfiskuota Lietuvoje jam būnant lageryje, sudaro didelę dalį jo kūrybinio darbo.

lešmanto bylą kelia ne vien kongresmenai. Lietuvos

Gulag Avenue.

Siais metais rugpjūčio 20d. sueina 20 metų kai Varšuvos Pakto šalių tankai įsiveržė į Cekoslavakiją ir sustabdė Aleksander Dubček reformas. Būtų labai gražu atžymėti šią sukaktį ir tą gatvę, kur yra Cekoslavakijos konsulas, pavadinti „Aleksander Dubček Street“. Atsiminkime, kad Dubček norėjo įvesti tą pačią reformą, kokią dabar siūlo Gorbačiovas ir kurią Vakarų spauda taip labai garbina.

Mūsų Krašto Valdyba, Canberros pabaltiečių bendruomenės ir Australijos Baltų Taryba turėtų protestuoti prieš toki žūly komunistų garbinimą ir gatvių bei parkų pavadinimų keitimą. Parkų ir gatvių pavadinimai paprastai duodami tik labai žmoniškos labai nusipelnusių žmonių prisiminimui ir tik po jų mirties, bet ne politinių partijų ir teroristinių grupių „veikėjams“, nors jie socialistinių grupių, vadams ir labai mieli būtų.

Persitvarkymo sąjūdžio birželio 24d. suruoštam mitinge Vilniuje, vienas iš kalbėtojų-rašytojas Vytautas Petkevičius siūlė, kad lešmanto byla būtų peržiūrėta.

Laiško iniciatoriai buvo kongresmenai Edward Feigham (dem.-OH) ir John Miller (resp.-WA), kurie pirmininkauja Lietuvos katalikų religinės laisvės grupel Atstovų rūmuose. Jiems informaciją apie lešmantą suteikė Lietuvos Informacijos Centro skyrius Washingtone. LIC stazistas studentas Gailius Draugelis prie šio projekto daug prisidėjo lankydamas kongresmenų būstines ir ragindamas juos pasirašyti laišką.

Lietuvių Informacijos Tarnyba Brooklyne

Motociklistai pas popiežių

Popiežių šv. Petro aikštėje aplankė ir pasveikino tūkstančiai motociklininkų iš įvairių pasaulio kraštų, dalyvavusių kasmetinėje maldos keltoneje į motociklininkų globėjos, vadinamosios „Kentaurų Madonos“ šventovę, netoli nuo Alessandrijos miesto, šiaurės Italijoje. Trumpu žodžiu kreipdamasis į motociklininkus ir kitus tikinčiuosius, kurie buvo užpildę šv. Petro aikštę, Jonas Paulius II pažymėjo, jog yra daug būdų aiškinti gyvenimą, istoriją ir visatą; yra daug įvairių ideologijų, daug filosofijų ir daug religijų, bet tėra tik vienas „Tiesos liudytojas“, tėra tik viena „Pasaulio šviesa“, atskleidžiantys tikrąją žmogaus egzistencijos prasmę. Norėti kurti savo gyvenimą be Kristaus, kalbėjo popiežius, tai yra atmetant Kristaus mokslą, jo skelbiamus moralinius dėsnius, jo malonę, yra tas pat, kaip ką nors statyti ant judančio smėlio arba žengti per sutemas.

Religiniame gyvenime

Popiežius Jonas Paulius II polsiavo atostogaudamas Dolomitu kalnuose, šiaurės Italijoje nuo liepos 13 iki 22 d. Kasdien ankstyvą rytą atlaikęs šv. Mišias Treviso seminarijoje, kurioje gyveno, su keliais palydovais išleido pasivaikščioti po miškus, pietavo po atviru dangum ir tik vėlyvą popietę sugrįždavo atgal į namus. Susitikdavo su vietiniais gyventojais. Aplankė Alpių kalnuose Marijos šventovę Pietraiba 1500 m. aukštyje. Čia popiežių pasitiko 40 tūkstančių vietos gyventojų, kurie buvo pasipuosę spalvingais kalnėnų drabužiais. Čia buvo labai daug jaunimo ir popiežius juos kvietė atrasti didžiasias vertybes, klinuosiuosius idealus. Kitą dieną aukėjo šv. Mišias Alpių kalnuose Adamello viršukalnėje 3000 m. aukštyje, prisimindamas visuose karuose žuvusius žmones. Savo žodyje atkreipė dėmesį į didingą ir nepaprastai gražų priešais esantį gamtos vaizdą. Zvelgiant į amžinuosius ledynus, kurie tartum kviečia kopti vis aukštyje ir niekad nenykstančią tikrovę, pajusti amžnybę. Į šią aukštą viršukalnę buvo užkopę apie 3000 tikinčiųjų ir keli tūkstančiai Alpių šaulių.

Romoje liepos 11 d. įsisteigė naujas sąjūdis „Krikščioniškoji Europa“. Taip buvo atsiliepta į popiežiaus kvietimą įsipareigoti kurti suvienytą Europą, kurios pagrindas yra jos krikščioniškasis paveldėjimas. Sąjūdžio tikslas - visomis masinės komunikacijos priemonėmis (spauda, radijas, televizija, kongresai, suvažiavimai, susitikimai) skieisti šv. Tėvo išreiktas mintis.

Tarptautinis spaudos institutas, jungiantis apie du tūkstančius viso pasaulio žurnalistų ir leidėjų, pasiuntė griežtą protestą Nikaragos marksistų valdžiai dėl katalikų radijo stoties ir dienraščio „La Prensa“ uždarymo.

Įvairių katalikiškųjų grupių ir organizacijų rūpesčiu, visoje Italijoje dabar jau veikia apie šimtą politinio auklėjimo mokyklų. Juose kunigai ir pasauliečiai mokytojai praveda savaitinius, mėnesinius kursus jaunimui ir suaugusiems nuo 15 iki 35 metų. Kiekviena mokykla turi tarp 50 ir 80 mokinių. Mokyklų tikslas yra parengti jaunus žmones tarnybai visuomenėje, remiantis krikščioniškais vertybėmis ir Bažnyčios skelbiamu socialiniu mokslu, įsijungiant jaunimui į politinį ir visuomeninį gyvenimą, darbą ir pareigas.

Ukrainiečių arkivyskupo kardinolo Llubacevskio sekretorius kun. Dacko Vatikano radijui duotame interviu labai teigiamai įvertino ką tik Romoje užbaigtas Ukrainos krikšto tūkstantmečio jubiliejines iškilmes. Jose dalyvavę ukrainiečiai tikintieji išsivežė iš Romos neįsaldomus įspūdžius. Jie ypač visada liks dėkingi šv. Tėvui, kuris jubiliejinių iškilmių metu net penkis kartus susitiko su ukrainiečiais maldininkais ir sužadino naują viltį, kad Ukrainoje katalikų Bažnyčia atgaus teisę egzistuoti ir bus vėl atidaryti katalikų maldos namai. Ukrainoje šiuo metu yra tarp keturių ir penkų milijonų katalikų.

Prancūzų žinių agentūra „France Presse“ informuoja, kad sovietų valdžia paleido iš katargos estą protestantų veikėją Viktor Walter, 38 metų amžiaus. Jis 1984 metais buvo nutelstas penkeriems metams kalėti koncentracijos lageryje už dalyvavimą religinėje veikloje. Aresto metu Viktor Walter vadovavo protestantų parapilaj Sibire Cugulvka vietovėje.

Vilniuje mitingas prieš naują suvaržymą

Liepos 26d. 13 val. prie LTSR Aukščiausios Tarybos Rūmų Vilniuje įvyko Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio suauktas mitingas, nukreiptas prieš valdžios skubiai ruošiamą „antikonstitucinį įstatymą“. Apie tai Pabaltiečių Tarybos biuro direktorių A. Klimaitį Strasbourg'e telefonu liepos 27d. painformavo Patriotinio Judėjimo atstovas Povilas Pečiūnas.

Mitingo kalbėjusieji išreiškė protestą, kad LTSR AT prezidiumas negali „prieš liaudies valią“ keisti konstitucijos 48-tą straipsnį, kuriame užtikrinama demonstracijų, susirinkimų ir žodžio laisvė. Toks konstitucijos pakeitimas labai sustiprintų stalininių priemonių arsenalą ir faktiškai atimtų bet kokią galimybę per mitingus išreikšti liaudies valią. Šį protestą vienbalsiai priėmė mitinge dalyvavusieji apie 7,000 žmonių, kurie susirinko pasinaudodami pietų pertrauka. Aikštėje buvo gausu Trispalvių ir kitų tautinių ženklų. Buvo sutelkta daug milicijos ir net karinių dalinių, bet jie mitingui netrukė, nors jam leidimas nebuvo duotas.

Persitvarkymo sąjūdžio vadovai savo kalbose pabrėžė, kad pilnas konstitucijos pakeitimo projektas turi būti paskelbtas spaudoje, perduotas per radiją ir televiziją. Projektą turi svarstyti visi, kad visa tauta galėtų pareikšti savo nuomonę- tada jį galėtų svarstyti demokratiškai išrinkta Aukščiausioji Taryba. Dabartiniai mitingų ir susirinkimų trukdymai yra duoklė stalinizmui.

Pečiūnas pacitavo keletą

būdingų šūkių: „RIBOS VIESUMAI-ERDVE STALINIZMUI! DEMOKRATIJOJI DAUGIAU VIESUMOI BAIMĖ LIETUVIŲ PRIESASI SUSIRINKIMŲ IR ŽODŽIO LAISVEI NELEISKIME UZGNAUŽTI TAUTOS BALSŲ ANTI-DEMOKRATINIAMS ĮSTATYMAMS - RYZTINGAS NEI ACID, KAD DAR NEDRAUDZIATE KVEPUOTI!“

Vienas iš kalbėtojų- Vaisvilas pareiškė, kad lietuviams vis dar nežinomi valdžios viršūnių planai

toliau pramoninti Lietuvą. Esą numatyta Lietuvoje statyti dar II biochemijos gamyklų, nors ekologinė padėtis jau dabar katastrofiška. Numatoma plėsti ir dabartines chemijos bei azoto gamyklas. Taip pat kalbėjo filosofai Bronius Genzelis bei Arvydas Juozaitis, atstovai iš Kauno, ir kt. Minia jiems vieningai pritarė.

Pranešta, kad liepos 22d. išėjo vienuoliktas „Sąjūdžio žinių“ numeris.

(ELTA)

Amerikos prezidento proklamacija Pavergtųjų Tautų Savaitėi

Nuo liepos 17 iki 23 dienos, Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvo atžymėta Pavergtųjų Tautų Savaitė, kurios metu įvairiais renginiais buvo prisimintos laisvės netekusios pasaulio tautos, buvo jom išreikštas solidarumas ir pabrėžta kiekvienos tautos teisė gyventi laisvai ir nepriklausomai nuo svetimųjų.

Kaip kasmet, specialia proklamacija savaitę paskelbė Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Reagan. Šios savaitės metu, pažymi prezidentas, mes pagerbiame milijonus žmonių visame pasaulyje, kurie drąsiai, su pasitikėjimu ir viltimi kovoja už laisvę, teisingumą, laisvą apsisprendimą ir nepriklausomybę. Tai didieji idealai prie kurių yra prisirišę visi laisvėje gyvenantys žmonės. Amerikiečių tauta, pažymi prezidentas, kuri jau per šimtmečius laiko aukštai iškelusi laisvės žibintą, reiškia savo nuoširdų

solidarumą visiem, kurie su pasišventimu, nepaisydami asmeninių pavojų, kovoja už teisingumą. Jungtinės Amerikos Valstybės, rašo prezidentas, laiko savo uždaviniu ir pareiga nepaliaujamai rūpintis, kad pasaulyje daugiau nebebūtų pavergtų, diskriminuojamų ir persekiojamų tautų. Amerikiečiai lygiu būdu nesiliaus įsankmiai raginę kraštų vyriausybes, kad jos pilnai gerbtų Jungtinių Tautų Organizacijos Chartą ir Helsinkio susitarimus, laiduojančius pavienių žmonių ir tautų laisvę. Tarp laisvės siekiančių šalių, prezidentas Reaganas prisiminė ir tris Pabaltijo kraštus. Prisimindamas kovotojus už teisingumą ir laisvę, jis įsankmiai paminėti lietuvį Viktorą Petkų, mirusį latvi Gunnars Astra, ukrainiečius Vasilij Stus ir Levą Lukyanenko, bei nužudytąjį lenkų kunigą Popieluszką.

LRTV

Ekumeninės pamaldos Melbourne

Pavergtųjų tautų Viktorijos taryba tradicines Ekumenines pamaldas surengė St. Patrick katedroje rugpjūčio 7 d. popietė. Kun. St. Gaidelis rūpesčiu buvo atspausdintos šių pamaldų programos. Jose nurodyta pamaldų eiga bei jų atlikėjai. Pamaldos vyko anglų kalba ir joms vadovavo katalikų imigracijos direktorius kun. John Murphy. Giedojo lenkų ir lietuvių chorai. Maldas, prašant Tėvynei laisvės, skaitė kiekvienos tautybės atstovai savo gimtąja kalba. Šį kartą čia buvo atstovaujamos: Armėnija, Cekija, Estija, Baltarusija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Ukraina, Vengrija ir Vietnamas. Lietuvių parapijos choras, vadovaujamas dirigento Petro Morkūno, pagiedojo porą giesmių: „Malda už tėvynę“ ir „Garbė Tau, Viešpatie“. Maldą, prašant Lietuvai laisvės, skaitė puikiais tautiniais rūbais pasipuošusi studentė Loreta Petrailytė. Pamaldų I liturginį skaitymą atliko kun Pr. Daukny. Lietuvių jaunimas, taip pat pasipuošęs tautiniais rūbais, nešė lietuviškais ornamentais padabintą kryžių. Tarp įvairių tautybių vėliavų buvo ir mūsų Katalikų moterų draugijos graži vėliava su

išsiuvinėtu Aušros Vartų Marijos paveikslu. Ją nešė garbės palyda. Pamokslą pasakė australų kunigas D. Byrne, pateikdamas žinių apie komunistinių režimų vykdomus persekiojimus. Apeigas tvarkė katedros ceremonijų meistras kun. Denis Hart. Po palaiminimų padėkos žodį tarė kun. St. Gaidelis SJ.

Tokios Pavergtųjų tautų Ekumeninės pamaldos visada esti išpūdingos, pakeliančios susirinkusiųjų bendrai maldai ir giesmelį už savo Tėvynės laisvę dvasi. Kasmet šiose pamaldose būdavo pilna katedra dalyvių. Ji tapina apie 2000 žmonių. Šįkart buvo tik trečdalis, matyt todėl, kad pūtė žvarbus vėjas, lijo, protarplais lietys pereidavo į krušą. Dalyvavusieji visgi išėjo iš šventovės pakilloje nuotaikoje,

kadangi šios pamaldos visada giliai žmogų paveikia.

PD

Krymas kratosi branduolinės jėgainės

Kryme daugiau kaip 200 tūkstančių gyventojų pasirašė pareiškimą, kuriuo yra protestuojama prieš naujos branduolinės jėgainės statybą prie Kercės miesto. Pranešamos tai užsienio spaudos agentūros pažymi, kad vietovė, kurioje numatoma statyti jėgainę, yra pavojinga seisminė zona. Aukšti Krymo pareigūnai prieš mėnesį čia apsilankiusiems užsienio korespondentams pareiškė, kad vietos gyventojų pasipriešinimas Kercės branduolinės jėgainės statybai ypač padidėjo po avarijos, kuri įvyko Cenobilio branduolinėje jėgainėje.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į Lietuvų Draugijos ruošiamą

Idomų Siupinį

kuris įvyks rugpjūčio 21 d., 230 val. Lietuvų Namuose, Nth. Melbourne.

Programoje: padėti senimui įsteigti Lietuvų Sodybą, tėvams dėkingas jaunimas, su visų pagalba, sukūrė dar nematytą įvairią programą. Dalyvaujant šitame spektaklyje įvertinsime jaunimo pastangas ir padėsime sau.

Lietuvių Draugija

Lietuva bus pristatyta Tautiniame Australijos muziejuje Canberroje

L Š S T

Prieš pora metų spaudoje buvo paskelbta žinia, kad Australijos tautiniame muziejuje Canberroje steigiamas etninų grupių padalinys. Tuo susidomėjo ir DLK Vytenio šaulių kuopa Melbourne ir pradėjo rinkti tinkamus šiam tikslui eksponatus. Susisiekię su to muziejaus vadovais, kurių vienas atvykęs į Melburną juos apžiūrėjo, įvertino ir pasidžiaugė jų gera kokybe, meniškumu. Iki šiol eksponatų yra surinkta virš 40. Jie suskirstyti pagal bendrus požymius.

I skyrius - iš kur mes, lietuviai, atvykome į Australiją. Čia didelis Lietuvos žemėlapis, Lietuvos herbas - Vytis, nepriklausomas Lietuvos trispalvė vėliava.

II skyrius - kas yra lietuviai? Atskleidžiama Lietuvos istorija. Čia ir Lietuvos karalius Mindaugas, Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis, Kunigaikštienė Birutė, Vytautas Didysis, Darius ir Girėnas, Lietuvos artojas, Laisvės paminklas prie Vytauto Didžiojo Karo muziejaus Kaune.

III skyrius - Lietuvos genocidas - tautžudystė, prasidėjusi 1940 metais. Išdidintos nuotraukos - trėmimai į Sibirą, nukankinti lietuviai, kaip med. dr. Antanas Gudonis, bolševikų nukankintas Panevėžyje, šalia jo klūpanti žmona ir daugelis kitų. Lietuvių tautos sukilimas prieš sovietus, partizanų kovos, jų vadas Daumantas, liepsnose žuvęs Romas Kalanta. Čia į akį ypač krinta didžiuliai paveikslai iš knygos „Išvežtųjų lietuvių sąrašas, Stalino teroras 1940-1941. Pasaulio lietuvių archyvas“. Tai lietuvių holokaustas. Jį apžvelgiant šūrpas nukrato savo pavardžių gausumą, skirtų Sibiro mirčiai.

IV skyrius - nuo sovietinio teroro pasprukę lietuviai svetimuose kraštuose, jų veikla dėl Tėvynės laisvės.

V skyrius - čia didelės nuotraukos DLK Vytenio šaulių kuopos įsikūrimas Melbourne. Saulio ir saulės uniformos manekenuose, šaulių statutas, vėliavos pašventinimo aktas, apdovanojimai, Šaulių sąjungos herbas, plakatai.

Tie visi eksponatai meniškai paruošti, paveikslų gražūs rėmai. Savo vaizdais patelkia Lietuvos istorijos apžvalgą. Tuos visus eksponatus atvyks pasiimti Australijos tautinio muziejaus atstovai. Taip, be jokios propagandos tyliai dirbdama, DLK Vytenio šaulių kuopa su savo pirmininku Juozu Kvietelaičiu gražiai pasitarnauja Lietuvos ir jos genocido aukų išgarsinimui, liudija lietuvių tautos laisvės troškimą.

P D

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Rugpjūtis - katalikiškos spaudos mėnuo Australijoje. Aukos „Tėviškes Aidams“ sekmadieniais prie bažnyčios Spaudos kioske priima ALK Federacijos valdybos nariai. Savo laiškeščiui paaukokime ką galime.

Maldos grupė - Marijos Taikos Karalienės vaikai - renka kiekvieną šeštadienį Lietuvos kankinių koplyčioje Lietuvos namuose 3 val. p.p. Vadovauja kun. J.Petrauskas.

Ona Petruškevičienė, 87 m. amžiaus, mirė Melbourne rugpjūčio 7 d. Rožančius kalbėtas Tobin kopl. Malvern. Laidotuvių šv. Mišios mūsų St. John bažn. rugpjūčio 11 d. ir palydėta į Springvale kapines.

Religinei Saipal \$80 paaukojo kun. St. Gaidelis S.J., Tėvų Jėzuitų vardu.

„Tėviškes Aidų“ prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F.Sodaitis, jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apimokėti.

Geelonge Lietuvos pamaldos rugpjūčio 21 d. sekmadienį St. John bažn. 9.30 val.

Sydnejus

Du krikštai

Vis mirimai - mirtys, kartais net 2-3 savaitė - ir spaudoj liūdni aprašymai. Bet čia ir linksmesnė žinia Sydnejuje: štai du krikštai - du nauji Bažnyčios nariai - parapilječiai. Šie krikštai buvo St. Joachim's bažnyčioje Lidcombe, o tas apeigas atlikęs Prel. Petras Butkus nori ir su visais pasidalyti šiuo džiaugsmu.

Pirmas tai Kondrackų šeimos atžala. Leah-Jane Griffith-dukė William ir Reginos Kondrackaitės-Griffith - antroji dukrelė. Pirmoji Lana jau 7 metų o sūnus Mykolas 3 metų. Krikšto tėvai - Romas ir Regina Kondrackai - brolio šeima.

Gimines ir draugai gausiai dalyvavo krikšte, o paskui vaišėsi Lietuvių klube.

Antras - tai Mauragių-Stašionių atžala: Vilija-Jovita Jurkšaitė, pirmoji dukrelė Raimondo ir Audronės Stašionytės-Jurkšaičių. Krikšto tėvai: Belinda ir Mark Wilson. Plati giminė užpildė suolus. Visi džiaugėsi ir puoselėjo vilti, kad Audronė paseks savo mamytę Nijolę ir susilauks 5-tukol. Dar ir kita pakili mintis, kad Vilija-Jovita jau penktą Mauragių generaciją pradėjo.

Tie visi džiaugsmai ypač susijungė vaišėse - gražiai įsikūrusių jaunųjų Jurkšaičių namuose Sydney East Hills rajone.

Dievo palaimos naujiesiems krikščionims ir jų tėveliams bei artimiesiems!

Prel. P. Butkus
XXX

Zolinė Engadinė rugpjūčio 15d. - Marijos Dangun Emimo šventė - Zolinė. Šiais metais ji nėra privaloma, nes pirmadienį išpuola. Mūsų įprasta tradicija lietuviškos pamaldos bus Lietuvos Sodyboje Engadine 12 val. Tėbūnie tai ir dalimi Marijos Metų ir dalyvausim kuo skaitlingiau šv. Mišiose. Svečiai maloniai sodybiečių laukiam!

XXX

Radio valanda Marijai rugpjūčio 13d. šeštadienį, 10 val. Lietuvių radijo programoje apie 40 min. bus skiriama Marijos garbei. Tai minčių bei giesmių Marijos Metų - Zolinės temomis, kurią paruos kapellonas, koordinuojant Vytautui Juškai. Malonėkite įsijungti į šią religinę programą ir savo mintimis bei maldomis. Tai bus lyg įžanga Marijos Metų užbaigimo šventei Sydney parapiljoj, kuri įvyks rugpjūčio 28d. sekmadienį, iškilmingomis pamaldomis ir akademinė programa salėje.

Prel. P. Butkus

Adelaidės kronika

Norėdama savo darbams suteikti lėšų, Apylėkės valdyba liepos 31d. Lietuvių namuose paruošė sekmadienio pietus ir kultūrinę popietę. Ją trumpu žodžiu pradėjęs V. Patupas programą praversti pakvietė B. Stalbatę, K. Vanagienę paskaitčius Pulgio Andriūso fejtoną, šokėjai, vadovaujami M. Pečiulienės, grakščiai pašoko porą tautinių šokių. Daug juoko sukėlė V. Baltučio paruošta radijo valandėlė, kurioje kažų humora nuotaikingai skaitė D. Baltutytė. G. Vens parašytus kupletus ypatingoje aprangoje padainavo V. Opulskis, A. Pečiulis, V. Ratkevičius ir N. Skidzevičius. Akordeonu jiems pritarė M. Dumčiuvienė, kuri be to programoje meistriškai planinu paskambino porą gražių dalykelių. Giedros nuotaikos popietė buvo tikrai vykusiai harmonija su socialiais pietumis.

Dienraštis „Draugas“ pranešė, kad prieš 3 mėnesius JAV-se mirė 82 m. amžiaus sulaukusi Elena Valušytė-Rūkštelienė, dailininko Antano Rūkštelės žmona. Prisimename ją kaip buvusią adelaidiškę dainininkę-solistę, daugelį kartų koncertavusią Australijos lietuviams įvairiuose rengimuose ir su Paulium Ruteniu.

Iš „Tėviškes Žiburių“ sužinojome, kad birželio 5d Putnamo seselių išlaikomuose senelių namuose mirė rašytoja Karolė Pažeraite, sulaukusi 85 m. amžiaus. Jos brolis Kazys Pažera, buvęs šv. Kazimiero liet. mokyklos vedėjas, jau eilę metų taip pat randasi senelių namuose Adelaidėje ir jo psichinis stovis yra toks, kad žinia apie sesers mirtį kažin ar pasieks jo sąmonę.

Matyt Adelaidės akustika yra bloga, kad „Svajonių“ sėkmingų koncertų „Aidai“ negrįžta Adelaiden. O ta nuostaba atsirado paskelbus „Svajonių aidų“ koncertinės kelionės Australijoje planą, kuriame Adelaidės vardo nėra. Esame palikti pilkai žiemos kasdienybei bei svajonių ir net be jų aidų.

Malonus yra kiekvienas svečias, bet malonesnis tas, kuris atvyksta su lauktuvėmis. Po daugelio metų Adelaiden atvykęs iš Melbourne kun. J. Petrauskas atvežė tikrai įdomias „lauktuves“ - savo įspūdžius, patirtus Medjugorje, su kuriais supažindino adelaidiškus ALK Moterų d-jos valdybos rugpjūčio 2d. Liet. Kat. centre suruoštame Pabendravime.

Draugijos ruošiami Pabendravimai jau turi nusistovėjusią eigą, todėl ir šis pradėtas Mišiomis šv. Kazimiero bažnyčioje, valdybos paruoštais pusryčiais Liet. kat. centro salėje ir po jų sudaryta programa. Šį Pabendravimą gražiai pravedė ALK Moterų d-jos valdybos vicepir. Z. Vencienė. Kun. J. Petrauskas savo ilgokame pranešime kalbėjo entuziastiškai, tvirtai įsitikinęs Medjugorje vykstančiais Mergelės Marijos pasirodymais ir jos pasakytais jaunuoliams žmonijos perspėjimais, ir tuo savo nuosirdumu gausiai susirinkusių adelaidiškių būriui šiltai atskleidė tų apsiraiškimų priežastis bei pasekmes šimė piktoios dvasios slautėjimo amžiuje. Priedui prie pranešimo buvo A. Budrio aparatūra parodytas video filmas iš Medjugorje. Ačiū kun. J. Petrauskui už tas gražias lauktuves.

Vytautas Janulis sulaukė 65 metų amžiaus. Savo darbštumu ir pareigingumu jis užsitarnavo pagarbos būdamas Parapijos-Caritas Inc. taryboje, eilę metų organizuodamas lektorius ir aukos nešėjus šv. Kazimiero bažnyčioje liotos valandos Mišiose, savo kūrybos paskatydamas literatūros vakaruose, būdamas Ateitininkų sendraugių valdyboje ir t.t. Rugpjūčio 4d. sukaktyje jis buvo gražiai pagerbtas tam tikslui sušauktame Ateitininkų valdybos posėdyje ir po to suruoštose vaišėse, įteikta prasminga dovanėlė. Visa eilė sveikinimų buvo išspausdinta parapijos biuletenyje „Šventadienio energijos mūsų lietuviškos parapijos pradalgėse.

Leah-Jane Griffith krikštus Lidcombe bažnyčioje. Iš kairės W. Griffith-tėvas; Romas Kondrackas-brolis-krikšto tėvas; Regina Kondrackaitė-Griffith-kūdikio motina; Regina Kondrackienė-krikšto motina; kūdikis Leah-Jane; krikštytojas-Prelatas P. Butkus, Sydney.

Amžinybėn iškeliauvus mylimam tėveliui

A.A. Vincui Cizauskui,

buvusį ilgametį Melbourne Sekmadienio Parapijos Mokyklos Vedėją bei mokytoją Valentina Cizauską, jo šeimą ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

Buvę bendradarbiai

L. Galgailienė, J. Grigaitienė, P. Baitutis, J. Zitkevičienė, E. Mackevičienė, G. Semienė, V. Sestokienė A. Stasytis.

Padėka

Mano žmonos a.a. Karolinos Kociūnienės mirimo metinių sukakčiai reiškiu padėką kun. dr. P. Bačinskui už aukotas šv. Mišias, maldas ir gražų pamokslą; Lietuvos namų administracijai už pasinaudojimą Lietuvos namais; p. Luckienę ir p. M. Butkienę už labai gražiai paruoštą stalą ir maistą; p. Kuliešienę ir p. Kotinienę už aptarnavimą; p. Morkūnienę, p. Luckienę ir p. Milvydienę už skanius tortus-pyragus; visiems svečiams dalyvavusiems pamaldose ir vaišėse nuosirdžiai dėkoju.

Vladas Kaciūnas

Sydnėjus

Du jauni apaštalai

Tik tokiu vardu galima pavadinti Joną Sliogerį ir jo žmoną Viltę, kurie buvo apsilankę stebuklingoje vietovėje Jugoslavijoje. Ten nuo 1981 m. birželio 24 d. pasirodė Svenč. Mergelė Marija grupel kroatų jaunuolių Hercogovina apylinkėje.

Jonas ir Viltė Araitė-Sliogerienė, kun. J. Petrausko paskatinti, pasiryžo aplankyti šią vietovę. Anksčiau abejingi ten vykstantiems stebuklams, bet pabuvoję dvi savaites, sugrįžo į Melbourną jau kitais žmonėmis. Ką jie matė ir pergyveno? Sugrįžo namo, tuoj pat savo lėšomis nuyko į Sydnėjų, kur lėpos 24 d., tuoj po pamaldų parapijos salėje Lidcombe padarė pranešimą, pailiustruodami jį video filmu iš Medjugorės. Kaip anksčiau, taip ir iki šiol Marija pasirodo Jakovui (10 m. amžiaus), Ivankai (15 m.) ir Vickai (17 m.). Mirjana (16 m.) liovėsi regėjusi Mariją. Ji pasirodo mergaitel dabar tik jos gimtadienio proga.

Marija sakosi esanti Palaimintoji Nekalta Mergelė - Talkos Karalienė. Ji prašo kalbėti rožinį, skaityti Sv Raštą, kartą į mėnesį eiti išpažintis, susitalkyti su Dievu ir kaimynais. Ragina pasnikauti bent du kartus savaitėje - trečiadieniais ir penktadieniais.

Pagal Marijos prašymą, Viltė pradėjo pranešimą kviesdama susirinkusius sukabėti vieną rožinio paslaptį. Prašė kalbėti ne lūpomis, bet širdimi. Stebint šiuos du jaunos žmones nesunku buvo pastebėti ju veiduose kažką nepaprasto. Viltė pasakojo mačius

kaip keitėsi rožinio grandinėlių ir kryželių spalvos. Marija prašė skelbti pasauliui Jos prašymą. Viltė ir Jonas, kurie anksčiau galvojo apie rožinio kalbėjimą kaip apie juokingą, seniai atgyvenusį dalyką, šiuo metu jį kalba ir kitus ragina tai daryti. Stebedami žmonės ir aplinką toje stebuklingoje vietovėje, Jonas ir Viltė galvojo iš kur jie paslems drąsos papasakoti kitiems tai, ką matė ir pergyveno. Neabejotinai jie meldėsi prašydami tų malonių, kad sugrįžę į Australiją galėtų kitiems perduoti Marijos žodžius. Į pabaigą jie pajuto savyje didelę jėgą ir stiprybę atlikti tą misiją.

Video filme matėme tuos vaikus, kurie, Marijai pasirodžius, tuoj visi vienu metu puola ant kelių. Jie kalbasi su ja, jų lūpos juda, tačiau pašaliniai negirdi ką jie sako.

Aiškliai matyti, kad jie nutolę iš šio pasaulio, nes nei į spragsinčias foto lempas, nei gydytojų prisilietimą, nei žodžius visai nereaguoja, net akimis nemirktuoja. Tų vaikų veiduose spindi nuostabi išraiška, kurios žodžiais paaiškinti neįmanoma.

Tai šių reginių paveikti sugrįžo į Australiją du jauni lietuviai Jonas ir Viltė Sliogeriai. Dekojame jiems už parvežtą mums Marijos žodį. Mes pasimelsime ir už juos, kad Marija duotų jiems dvasinių jėgų ir ryžto skelbti Dievo Motinos žodį po Pletų Kryžiaus dangumi. Melskime, kad jų pavyzdžiu pasektų ir Australijos lietuvių jaunimas. Jeigu jiems, kaip ir Jonui su Viltė, stinga drąsos, tvenuvažiuoja į tą stebuklingą vietą. Ten patys pamatys, kokie stebukliai vyksta.

a.k.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)
Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird.,	5	10 - val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS		
Penktadieniais	5	-11.30 val.
Seštadieniais	2	- 12.30 val.
Sekmadieniais	12.30	- 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad nuo 6. val.
Sekmadieniais nuo 1. val.
Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

SVEDISKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.
Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvos Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

Mūsų Rėmėjai

Tėviškes Aidi Rėmėjo prenumeratas lėpos mėnesį prisiuntė: \$35 A. Lingė, po \$30 J. Jaraminas, V. Lipkevičius, D. Martin, E. Sidlauskas, A. Valčiulienė. Kitos aukos: \$30 A. Gudas, \$5 Valė Balnionienė. Visiems rėmėjams ir aukotojams nuoširdžiai dėkojame, prašydami ir visų dar neapmokėjusių šių metų prenumeratą apsimokėti, už ką iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

ALK Federacijos Valdyba

Melbournas

Bibliotekos žinios

Gauta: Broniaus Kviklio „Lietuvos bažnyčios“ 6, Kasiadorių vyskupija ir I-V tomų papildymai, atitaisymai, vardynai, Chicago 87. „Laisvė“ 102/139-USA 88. „Ant upės krašto blindėlė auga“, eilėraščių lietuvių ir lenkų kalbomis, Vilnius 87. Algimanto Radzevičiaus „Vaižgantas lietuvių prozos kryžkelėse“, Vilnius 87. 16 Vilniaus vaizdų atvirukų 87. Vlodo Portapo „Tuštumos paslaptis“, Vilnius 87. „Filosofijos istorijos chrestomatija“, naujieji amžiai: Zanas Molje, Kristianas, Volfas, Volteras, Žiuljenas Ofre de Lametri, Deni Didro, Aleksandras Baumgartenas, Kloddas Adrianas Helvecijus, Etjenas de Kondijakas, Polis Anri Holbachas, Georgas Forsteris - Vilnius 87. Aukos: \$5 J. Zonius. Knygų - M. Gerdvilytė-Spence. Vincas Sidabra įrišo vieną knygą. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos vedėjas

Vakarus pasiekė „Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio“ biuletenis „Sąjūdžio žinios“, leidžiamas Vilniuje, Pilies 23/15. Pirmieji leidinio 6 numeriai rašomąja mašinėle ir spausdinti šviesoraščiu. Paskutiniame numeryje išvardija pagedavimus iš Gedimino aikštės demonstracijos „Nepamirškime Baltarusijos lietuvių! Leiskite jiems jų gimtojoje žemėje, kurioje jie gyvena tokiems metams, mokinti savo vaikus lietuviškose mokyklose. Gražinkite Lietuvai „Lietuvos Metriką“. Kada grąžins Katedrą, sv. Kazimiero bažnyčią? Ar bus grąžintas Lietuvos herbas ir vėliava? Vėliava atstovauja valstybę, o ne santvarką ir partiją. Nemalsykite!“

Filmų Pasaulyje

„CAMORRA“

Neapolyje veikia galinga nusikaltimo organizacija vardu Camorra, panaši į Sicilijoje esančią Mafiją. Ji tokia įtakinga, didelė, kad, esą, neįmanoma suvaldyti, priešais paleidus astūnais policininkus, jie pastato trisdešimt savo gangsterių. Tiek įsiskolijusi, daugeliui neapoliečių duodanti darbą, daugelio netgi gerbiama, netrukdama pražūtinguose veiksmuose. Anksčiau Neapolyje veikusi viena tokių, - nusikaltėlių organizacija, bet narkotikai, cigarečių kontrabandininkai ir kitokie nutarė sudaryti dvi grupes, ne visiems sutinkant, savo tarpe nužudžius apie septynis šimtus asmenų.

Sakoma, Neapolis esąs pasaulyje turtingiausias, gražiausias miestas, turįs daugiausia televizijos aparatų (keistas mastelis turtui svertii), nors 100,000 namų teturi vieną kambarį, šviesa įeina tik pro duris. Patarinama be svarbaus reikalo nesikisti į neapoliečių kivičius, jei norima tebevaikščioti.

Arcangela Felice Assunta Wertmuller, gimusį Romoje 1928 rugpjūčio 14d., nei žodžio nelstariant vokiškai, nutarė bandyti palaukti biogijų liūdą Neapolyje. „Nevažiuok į Neapolį, nefilmuok, nerodyk kaip yra, jei nori gyventi“, - jai rimtai patarinėjo. Bet ji parašė rankraštį, pasirinko artistus, nuvažiavo ir Neapolyje nufilmavo, užvardinusi „Camorra“.

Filmas pritrėnkiantis, žiaurus, bet realus, nes tokie didieji narkotikai, jų valdovystė. Ji parašė, ji filmui direktoriavo, parodė kaip jai atrodė moteriškoms akimis sprendžiant. Pagrindinė artistė gražioji Angela Molina, čigonė, gyvenime vaikų motina, įtikinanti, patraukli, intriguojanti. Sokėjus Daniel Ezralow gimęs Los Angeles, Calif., norėdamas apsaugoti vaiką nuo baisių nuodų vartojimo, nuduriamas. Pabaigoje vyriausias gangsterių „tėvas“, jau aklas Francisco Rabal, nusprendžia baigti narkotikų prekybą, paskutinę slantą vėjais paleidžia. Įspūdingas vaikas Rafeale Verita, iš pradžių talkinęs nusikaltėliams.

Yra meniškų filmavimų, įdomių scenų, didžiulė Galleria Umberto I, bent penkiolikos aukštų prekyvietė didžiuliu stogu, kur žosta paskutinis aiškinamos gaujos asmuo.

Netikėta, įdomi pabaiga: policijai negalint išaiškinti, sunaikinti narkotikų vadus, pasirodo, kad juos žudo moterys, ar tiesioginiai gangsterių išnaudotos, ar keršydamos už jų tėvų, brolių, seserų, vaikų sunaikinimus. Visos būriu eina į policiją, saukia spaudos, televizijos atstovus, pasakoja kaip buvo, prašo paskelbti visam pasauliui, kad vieną kartą narkotikų paėmęs yra žuvęs, jo gyvenimas sunaikintas, mes visi žūsime, jei nesunaikinsime organizuotos piktybinės gaujos.

Kodėl daugelis valstybių menkai baudžia narkotikus? Juk tai baisūs žudikai, klatingi, pamažu naikinantieji. Skaitėme, Malazijoje nutverus kad ir mažiausiai kokaino, kitokių narkotikų prilaikant - tokį kabina ant sakos, neseniai pakorė du australus „turistus“, gal „juokams“ turėjusius kišeneje tų baisių nuodų. Amerikai ir kitiems „civilizuotiems“ kraštams panašiai elgiantis, kalėjimai bematant istustėtų, sumazėtų plėšimai, žudymai, užpildinėjami, papirkinėjami. Ar įstatymai nusikaltėliams saugoti, apginti?

„Camorra“ prodeseriai Menaham Golan ir Yoram Globus. Filmavo Giuseppe Lanzi Platina „Cannon“.

Aigirdas Gustaitis

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road	306 2044
Malvern: 1382 High Street	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway	870 8011

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkiems metams kainuos tik \$58 į savaitę.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.